

Problematika transformácie regiónu horná Nitra v súvislosti s návrhom všeobecného hospodárskeho záujmu na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny

Úvod

Predkladaný materiál navrhuje východiská pre riešenia situácie spojenej so skrátením všeobecného hospodárskeho záujmu na výrobu elektriny v elektrárni Nováky a následným vývojom poklesu ťažby uhlia v súvislosti s plánovaným útlmom banskej činnosti a jeho vplyvom na zamestnanosť v regióne horná Nitra.

Účelom materiálu je taktiež zabrániť úpadku dotknutého regiónu a riešiť jeho rozvoj konceptuálnym prístupom štrukturálnej zmeny fungovania hospodárstva a súvisiacich dopadov podobne ako sa riešilo a rieši znižovanie ťažby uhlia vo vyspelých krajinách v kontexte politík Európskej únie v sociálnej kohézii, rozvoja regiónov a hospodárskeho rastu.

Zároveň Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky („MH SR“ alebo „ministerstvo“) na základe § 24 ods. 2 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov predkladá v materiáli vláde Slovenskej republiky návrh opatrení vo všeobecnom hospodárskom záujme („VHZ“) na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny vrátane analýzy vplyvu navrhovaných opatrení vo VHZ na účastníkov trhu s elektrinou a trhu s plynom, na rozpočet verejnej správy a na podnikateľské prostredie.

Materiál je rozdelený do dvoch základných častí. Časť A. Problematika transformácie regiónu horná Nitra, etapy procesu a návrhy riešení, sa zaoberá analýzou súčasnej situácie regiónu, dôvodmi nutnosti opatrení prijatých v rámci transformácie, popisuje harmonogram postupného uzatvárania ťažobných polí a navrhuje predbežné procesy riešení transformácie. Časť B. Návrh opatrení vo všeobecnom hospodárskom záujme na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny, opisuje kľúčové oblasti a obsah VHZ, kompenzačný mechanizmus a analýzu vplyvu navrhovaných opatrení vo VHZ na účastníkov trhu s elektrinou a trhu s plynom, na rozpočet verejnej správy a na podnikateľské prostredie.

A. Problematika transformácie regiónu horná Nitra, etapy procesu a návrhy riešení

1. Popis situácie

Analýza regiónu hornej Nitry:

Región hornej Nitry predstavuje najmä okresy Prievidza a Partizánske a je prevažne vidieckeho typu s niekoľkými významnými mestskými sídlami: predovšetkým jadro regiónu mesto Prievidza, ďalej mesto Partizánske, ako aj historické mestá Handlová, Bojnice a Nováky s bohatou dávňovou i novovekou históriou, od priemyselnej revolúcie výrazne ovplyvnenou ťažbou uhlia a rozvojom banského priemyslu.

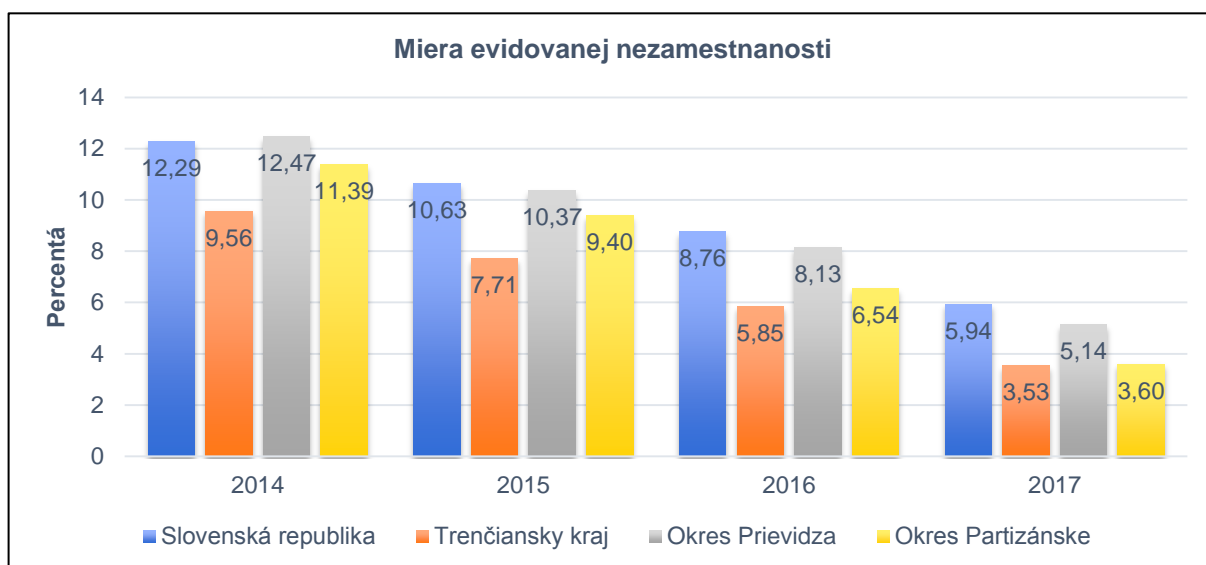
Región leží mimo cestných a železničných trás, ktoré sú súčasťou základnej siete v rámci transeurópskych dopravných sietí TEN-T. V regióne nebol doteraz vybudovaný žiaden úsek diaľnice alebo rýchlostnej cesty. Regiónom by mala v budúcnosti viesť plánovaná rýchlostná cesta R2, ktorá umožní prepojenie regiónu na diaľnicu D1 v smere na krajské mesto Trenčín a na rýchlostnú cestu R1 na Žiar nad Hronom. R2 je súčasťou súhrnnej siete TEN-T. Najbližší súvislý úsek rýchlostnej cesty R1 je vzdialený 33 km.

V regióne sa stretávajú dve železničné trate s pravidelnou osobnou dopravou Nové Zámky – Nitra – Prievidza a Prievidza – Horná Štubňa, ktorá pokračuje v smere na Vrútky alebo Banskú Bystricu. Na regionálnej železničnej trati Prievidza – Nitrianske Pravno je v súčasnosti osobná železničná doprava zastavená. Verejná autobusová doprava zabezpečuje prepojenie regiónu najmä so susednými regiónmi, regiónom prechádzajú aj diaľkové autobusové linky Bratislava – Bánovce nad Bebravou – Martin – Poprad – Svidník a Nové Mesto nad Váhom – Trenčín – Prievidza – Zvolen – Banská Bystrica.

Demografický trend jednoznačne zaraďuje okres Prievidza medzi najstaršie, respektíve najrýchlejšie starnúce regióny SR. Podľa indexu starnutia už v roku 2017 predstavoval percentuálny podiel počtu osôb 65 ročných a starších na 100 osôb vo veku 0 až 14 rokov hodnotu 134,13, čo okres Prievidza zaraďuje na 9. miesto spomedzi všetkých okresov SR s vysokou ekonomickou závislosťou starých ľudí (24,66 % ako podiel osôb v poproduktívnom veku na 100 osôb v produktívnom veku). Inými slovami, populačný potenciál okresu Prievidza je mimoriadne nízky a už v najbližších rokoch sa predpokladá výrazný úbytok obyvateľstva. Vývoj migrácie v celoslovenskom porovnaní tiež dosahuje najvyššie negatívne hodnoty. Od roku 2012 okres Prievidza migráciou stratil takmer 1500 obyvateľov, čo je druhý najvyšší počet na Slovensku. Dochádzka za prácou sa v najväčšej miere uskutočňuje v rámci regiónu. Z hľadiska potenciálu pracovnej sily je región so silnou vrstvou stredoškolsky vzdelaného obyvateľstva, pričom okres Prievidza dosahuje najvyššie hodnoty percentuálneho podielu obyvateľstva s ukončeným učňovským alebo stredným odborným vzdelaním bez maturity na Slovensku.

Štruktúra zamestnanosti v okrese Prievidza je určovaná úplnou dominanciou priemyslu. Až 47,7 % zamestnaných pracuje v priemysle. Podiel zamestnancov v ťažobnom priemysle sa dlhodobo drží na úrovni okolo 12%. V regióne zároveň zatiaľ nedošlo k zásadnejším zmenám v štruktúre zamestnanosti, významný posun v regionálnej zamestnanosti sa však predpokladá v nadväznosti na predpokladaný pokles ťažby uhlia.

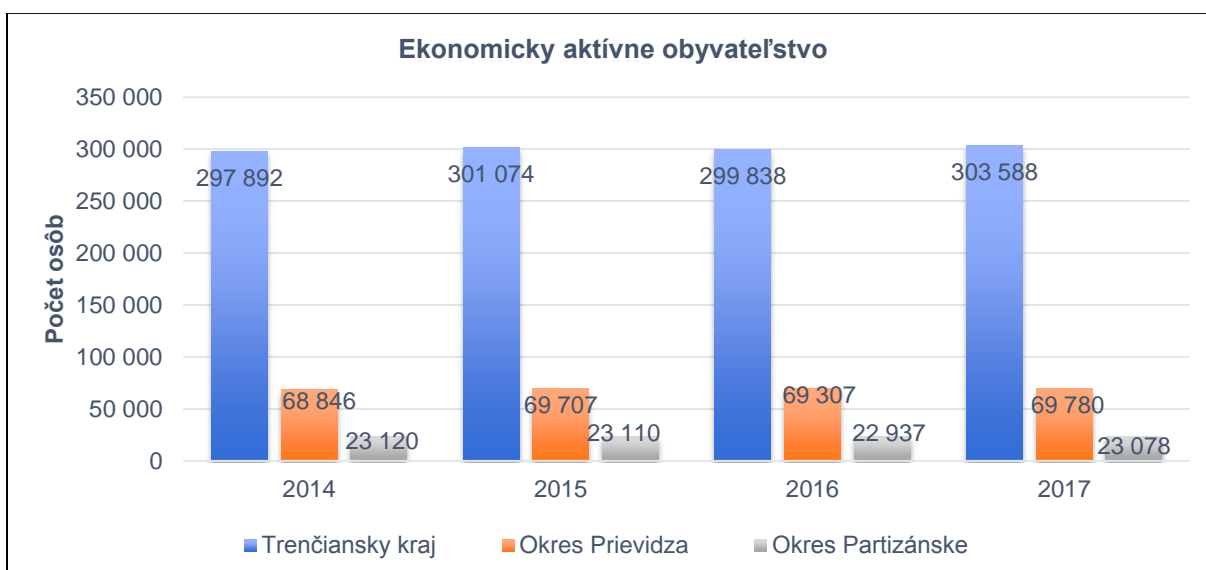
Graf č. 1: Miera evidovanej nezamestnanosti:

Zdroj: ŠÚ SR

Miera evidovanej nezamestnanosti v regióne horná Nitra postupne klesá, pričom v okrese Prievidza si drží hodnoty na úrovni celoslovenského priemeru.

Graf č. 2: Ekonomicky aktívne obyvateľstvo:

Zdroj: ŠÚ SR

V okrese Prievidza je prítomných 18 firiem kategórie veľkých podnikov (nad 250 zamestnancov) v odvetviach ťažobný priemysel, strojárstvo, chemický priemysel, veľkoobchod, maloobchod, potravinársky priemysel a verejná správa (mesto Prievidza). Najväčším zamestnávateľom s počtom viac ako 3000 pracovných miest sú tuzemské Hornonitrianske bane Prievidza, a. s. (ťažba hnedého uhlia a lignitu). Spoločnosť je personálne aj kapitálovo prepojená s firmou Hornonitrianske bane zamestnanecká, a. s. (strojárstvo a nákladná železničná doprava), kde spolu v skupine zamestnáva 3782 zamestnancov. S ďalekým odstupom nasleduje v druhom poradí s počtom zamestnancov cca 1300 výrobca kovových komponentov do osobných automobilov, poľnohospodárskych strojov a elektrotechnických zariadení GeWiS Slovakia s. r. o., ktorý patrí do nemeckej skupiny GeWiS Gruppe. Nasleduje vyše 20 podnikov strednej veľkosti (50-249 zamestnancov) – cca 50% tvorí verejný sektor, zvyšok veľkoobchod, maloobchod, chemický priemysel, stavebníctvo, strojárstvo. V regióne je už spomínaná značná prítomnosť zahraničných investorov. To má vplyv aj na zamestnanosť. V rámci firiem so zahraničnou účasťou z pohľadu zamestnanosti je v regióne 10 firiem kategórie veľký podnik (nad 250 zamestnancov), pôsobiacich prevažne v automobilovom a chemickom priemysle. Z toho 6 firiem zamestnáva nad 500 pracovníkov a jedna nad 1000.

Tab. č. 1: Poradie najvýznamnejších firiem v okrese Prievidza podľa počtu zamestnancov:

Názov subjektu	Obec	Počet zamestnancov	Tržby
Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Prievidza	3000-3999	108 859 044 €
GeWiS Slovakia s. r. o.	Prievidza	1000-1999	84 012 313 €
SaarGummi Slovakia s.r.o.	Dolné Vestenice	500-999	81 067 101 €
VEGUM a. s.	Dolné Vestenice	500-999	38 605 998 €
UNIPHARMA - 1. slovenská lekárnická akciová spoločnosť	Bojnice	500-999	494 030 006 €
ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o.	Dolné Vestenice	500-999	92 762 963 €
Nemocnica s poliklinikou Prievidza	Bojnice	500-999	
COOP Jednota Prievidza, spotrebné družstvo	Prievidza	500-999	52 362 057 €
SLOVAKTUAL s.r.o.	Pravenec	500-999	75 066 180 €
Nestlé Slovensko s.r.o.	Prievidza	500-999	163 583 357 €
SECURITAS SK s. r. o.	Prievidza	500-999	7 063 921 €
FORTISCHEM a. s.	Nováky	500-999	140 864 518 €
ILJIN SLOVAKIA, s.r.o.	Pravenec	250-499	164 530 621 €
Carcoustics Slovakia Nováky s. r. o.	Nováky	250-499	43 757 287 €
Kúpele Bojnice, a.s.	Bojnice	250-499	10 815 786 €
Prievidzské pekárne a cukrárne, a.s.	Prievidza	250-499	10 692 819 €
SAD Prievidza a.s.	Prievidza	250-499	10 405 879 €
Brose Prievidza, spol. s r.o.	Prievidza	500-999	47 201 115 €
Mesto Prievidza	Prievidza	250-499	
HORNONITRIANSKE BANE zamestnanecká, akciová spoločnosť (v skratke HBz., a.s.)	Prievidza	200-249	17 853 275 €

Zdroj Finstat

Z hľadiska tržieb je najväčšou firmou v okrese Prievidza UNIPHARMA - 1. slovenská lekárnická akciová spoločnosť, zaoberajúca sa veľkoobchodom s farmaceutickým tovarom, konkrétne distribúciou liekov do všetkých lekární a zdravotníckych zariadení na Slovensku. Z pohľadu tržieb sú v regióne štyri firmy v kategórii veľkých podnikov (tržby nad 50 mil. EUR) v odvetví chemického priemyslu (FORTISCHEM a. s., ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o., SaarGummi Slovakia

s.r.o., SLOVAKTUAL s.r.o.). Je potrebné zdôrazniť, že v prípade všetkých štyroch je prítomnosť zahraničného investora. Ďalšie veľké podniky v regióne sú z odvetvia automobilového priemyslu (ILJIN SLOVAKIA, s.r.o. – subdodávateľ dielov a príslušenstva pre motorové vozidlá), strojárstva (GeWiS Slovakia s. r. o. - výroba ložísk, ozubených kolies, prevodových a ovládacích prvkov), ťažobného priemyslu (Hornonitrianske bane Prievidza, a. s. – ťažba lignitu), potravinárskeho priemyslu (Nestlé Slovensko s.r.o.) a stavebníctva (MAKS-D, s.r.o.). Z uvedeného vyplýva 80-% účasť zahraničných partnerov v regióne v rámci vedúcich firiem z pohľadu tržieb. Nasleduje veľkoobchod, maloobchod, kovovýroba a hutníctvo, zdravotníctvo, doprava a logistika a ťažobný priemysel, ktoré reprezentujú stredne veľké podniky (kritérium tržby nad 10 mil. EUR). Opäť je prítomná značná účasť zahraničných partnerov.

Tab. č. 2: Poradie najvýznamnejších firiem v okrese Prievidza podľa tržieb:

Názov subjektu	Obec	Počet zamestnancov	Tržby
UNIPHARMA - 1. slovenská lekárnická akciová spoločnosť	Bojnice	500-999	494 030 006 €
ILJIN SLOVAKIA, s.r.o.	Pravenec	250-499	164 530 621 €
Nestlé Slovensko s.r.o.	Prievidza	500-999	163 583 357 €
FORTISCHEM a. s.	Nováky	500-999	140 864 518 €
Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Prievidza	3000-3999	108 859 044 €
ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o.	Dolné Vestenice	500-999	92 762 963 €
GeWiS Slovakia s. r. o.	Prievidza	1000-1999	84 012 313 €
SaarGummi Slovakia s.r.o.	Dolné Vestenice	500-999	81 067 101 €
MAKS-D, s.r.o.	Nováky	50-99	75 695 698 €
SLOVAKTUAL s.r.o.	Pravenec	500-999	75 066 180 €
COOP Jednota Prievidza, spotrebné družstvo	Prievidza	500-999	52 362 057 €
Brose Prievidza, spol. s r.o.	Prievidza	500-999	47 201 115 €
Carcoustics Slovakia Nováky s. r. o.	Nováky	250-499	43 757 287 €
VEGUM a. s.	Dolné Vestenice	500-999	38 605 998 €
PORFIX - pórobetón, a.s.	Zemianske Kostofany	200-249	27 338 464 €
STAPPERT SLOVENSKO a. s.	Nováky	25-49	19 407 601 €
HORNONITRIANSKE BANE zamestnanecká, akciová spoločnosť (v skratke HBz., a.s.)	Prievidza	200-249	17 853 275 €

Zdroj Finstat

Energetický sektor regiónu:

Ťažba hnedého uhlia a lignitu na Slovensku je v ostatných rokoch úzko naviazaná hlavne na výrobu elektriny a tepla v elektrárni Nováky (ďalej len „ENO“), teda na elektro-energetický sektor. ENO, ktoré patrí do portfólia spoločnosti Slovenské elektrárne, a. s., bolo od počiatku projektované na využitie domáceho hnedého uhlia a lignitu zo slovenských hnedouhoľných baní, čomu boli prispôsobené všetky výrobné zariadenia elektrárne. Okrem výroby a dodávky elektrickej energie zabezpečuje ENO výrobu a dodávku horúcej vody na vykurovanie pre mestá Prievidza, Nováky, Zemianske Kostolany, ako aj pre priemyselné a iné organizácie a zároveň ENO pracuje v elektrizačnej sústave v regulačnom režime. V súčasnosti je celkový výkon elektrárne ENO (časť ENO A a bloky ENO B 1 a 2) spolu 266 MWe. ENO A je teplárenské zariadenie pozostávajúce z fluidného kotla, protitlakovej a kondenzačnej turbíny s celkovým elektrickým inštalovaným výkonom 46 MW. ENO B je zložené zo štyroch blokov. Dva bloky ENO B 1 a 2 majú jednotkový výkon 110 MW na blok. Dva bloky ENO B 3 a 4 s dosiahnuteľným výkonom 95 MW na blok boli vyradené z prevádzky k 31.12.2015.

Ročný podiel výroby elektriny z domáceho uhlia v ENO na celkovej spotrebe elektriny v SR sa v súčasnosti pohybuje na úrovni cca 5 %.

Tab. č. 3: Prehľad podielov výroby elektriny z domáceho uhlia na celkovej spotrebe elektriny v SR od roku 2005:

Ročný podiel brutto výroby elektriny z domáceho uhlia (elektrárň Nováky) na celkovej brutto spotrebe elektriny SR													
Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Podiel (%)	5,89	5,51	5,68	6,65	7,03	6,7	7,05	6,63	6,28	6,15	5,61	5,13	4,78

Zdroj MH SR

Ťažba uhlia v Slovenskej republike a v regióne hornej Nitry:

Handlovsko-novácka hnedouhoľná panva je najväčšou palivovo-energetickou základňou v SR.. Cieľavedomá priemyselná ťažba sa datuje od 1. júla 1909 keď sa začalo s výstavbou Bane Handlová. To znamená viac ako 100-ročné skúsenosti s podzemným dobývaním uhlia.. V podobe š. p. existovali Hornonitrianske bane Prievidza do roku 1996, kedy sa pretransformovali na akciovú spoločnosť. V novembri 2015 bola zo strany HBP, a. s. prevzatá kontrola nad spoločnosťou Baňa Čáry pričom k 1. októbru 2016 došlo k zlúčeniu s HBP, a. s.. Týmto sa spoločnosť HBP, a. s. stala jediným producentom hnedého uhlia a lignitu v SR. Spoločnosť v súčasnosti podniká na 3 ložiskách hnedého uhlia a lignitu, má pridelené 4 dobývacie priestory. Zamestnanecká akciová spoločnosť Hornonitrianske bane zamestnanecká, a. s. (ďalej len „HBz, a. s.“) je 100 % vlastníkom spoločnosti HBP, a. s.

Handlovské uhoľné ložisko sa nachádza vo východnej časti Trenčianskeho samosprávneho kraja v okrese Prievidza. Samotné ložisko leží na území približne ohraničenom obcami Veľká Lehôtka, Cigeľ, Podhradie, Nová Lehota, Handlová a Morovno. V handlovskom ložisku sú určené dva dobývacie priestory a to dobývací priestor Cigeľ a dobývací priestor Handlová.

Dobývací priestor bane Handlová zaberá východnú časť handlovského uhoľného ložiska. Otvárka bane Handlová bola realizovaná rovnako horizontálnym spôsobom. Dobývací priestor má plochu 48,75 km², pričom je celkovo aktívnych 27,53 km² banských diel. V súčasnosti je sprístupnené 12. ťažobné pole a 8. ťažobné pole – tzv. Východná šachta.

Novácke uhoľné ložisko sa nachádza v centrálnej časti Hornonitrianskej kotliny, v okrese Prievidza vo východnej časti Trenčianskeho samosprávneho kraja. I. V súčasnosti je sprístupnené 7. ťažobné pole, 11. ťažobné pole a 6. ťažobné pole - Juh.

Ložisko Gbely sa nachádza v severozápadnej časti Trnavského samosprávneho kraja v okresoch Senica a Skalica. Rozprestiera sa v katastrálnych územiach obcí Gbely, Smolinské, Čáry a Petrova Ves. Otvárka bane Čáry bola realizovaná horizontálnym spôsob v dobývacom priestore Gbely III. Dobývací priestor má plochu 19,09 km², pričom je celkovo aktívnych 14,95 km² banských diel. V súčasnosti je sprístupnené IX. ťažobné pole.

Spoločnosť HBP, a.s. teda podniká v rámci SR na celkovej rozlohe dobývacích priestorov vo výške 122 km² a využíva pri tom 88 km² aktívnych banských diel.

Tab. č. 4: Historický prehľad ťažby uhlia v Slovenskej republike (údaje sú uvedené v tonách):

Rok	Baňa Handlová	Baňa Cigeľ	Baňa Nováky	Baňa Čáry	Baňa Dolina	Slovensko Spolu
1907	5 984	-	-	-	-	5 984
1940	792 887	-	100	-	-	792 987
1950	672 737	-	208 500	-	22 278	903 515
1960	1 100 939	-	1 364 300	-	549 351	3 014 590
1970	1 393 734	1 376 300	1 633 899	-	715 700	5 119 633
1980	1 480 650	2 080 144	1 256 201	6 650	979 628	5 803 273
1990	1 255 000	1 354 050	1 308 819	16 700	847 000	4 781 569
1995	886 100	866 000	1 131 006	263 662	612 000	3 758 768

2000	880 000	920 000	1 101 334	400 281	347 000	3 648 615
2005	365 200	409 400	1 538 100	35 465	163 000	2 511 165
2010	318 000	288 000	1 453 000	170 534	148 000	2 377 534
2015	232 500	400 500	1 187 000	97 329	22 000	1 939 329
2016	234 130	300 000	1 118 000	190 000	-	1 842 130
2017	172 500	180 000	1 426 000	55 500	-	1 834 000

Zdroj HBP, a.s.

Tab. č. 5: Stav zásob uhlia v HBP, a. s. k 1. januáru 2018 podľa jednotlivých dobývacích priestorov (údaje sú uvedené v tonách):

Označenie zásob	Dobývací priestor Cigel'	Dobývací priestor Handlová	Dobývací priestor Nováky I.	Dobývací priestor Gbely III.	Spoločnosť HBP, a. s. spolu
Bilančné zásoby	14 879 246	13 951 843	70 792 136	55 397 981	155 021 206
Využiteľné zásoby	14 879 246	13 951 843	30 245 623	44 757 343	103 834 055
Nebilančné zásoby	28 056 085	34 988 891	52 266 965	2 181 000	117 492 939
Geologické zásoby	42 935 329	48 940 891	123 059 101	57 578 981	272 514 145
Vytťažiteľné zásoby	0	2 505 661	13 292 503	25 968 120	41 766 284

Zdroj HBP, a.s.

Sprístupnené zásoby hnedého uhlia a lignitu sú v záverečnej fáze svojej exploatacie. V súčasnosti sa ťažba hnedého uhlia a lignitu v SR pohybuje na úrovni 1,7 – 1,8 mil. ton ročne.

V súvislosti s ťažbou hnedého uhlia a lignitu je potrebné uviesť nasledovnú legislatívu EÚ a legislatívu SR:

- Rozhodnutie Rady z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie (2010/787/EÚ);
- Zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon);
- Zákon č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe;
- Zákon č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky.

Od 1. januára 2011 nadobudlo účinnosť rozhodnutie Rady z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie č. 2010/787/EÚ. Toto rozhodnutie rieši už len prevádzkovú pomoc na uzatváranie uhoľných baní do konca roku 2018 podľa článku 3 tohto rozhodnutia a pomoc na mimoriadne náklady spojené s uzatváraním baní a to až do konca roku 2027 podľa článku 4 tohto rozhodnutia. Uvedené rozhodnutie Rady bolo transponované do zákona o dotáciách v pôsobnosti MH SR č. 71/2013 Z. z. Podľa tohto zákona je zároveň možné poskytnúť dotáciu na spoluúčasť pri úhrade sociálnych vplyvov útlmu banskej činnosti.

Ďalej je nevyhnutné upozorniť na niektoré ustanovenia banskej legislatívy v SR, ktoré určujú práva a povinnosti ťažobných organizácií. Banský zákon (zákon č. 44/1988 Zb. v znení neskorších predpisov) ukladá ťažobnej organizácii v § 30, ods. 2, písm. a vydobýť zásoby výhradného ložiska včítane sprievodných nerastov čo najúplnejšie, s čo najmenšími stratami a znečistením, pričom dobývanie zamerané výhradne na bohaté časti ložiska nie je dovolené. Zároveň podľa § 30 ods. 1

výhradné ložiská sa musia využívať racionálne, pričom racionálnym využívaním výhradných ložísk sa rozumie ich dobývanie, úprava a zušľachtňovanie vydobytých nerastov podľa zásad uvedených v ods. 2 s prihliadnutím na súčasné technické a ekonomické podmienky. Ďalej tento zákon ukladá povinnosť v § 30, ods. 10, že dobývanie výhradného ložiska sa nesmie zastaviť, kým sa nezabezpečí, že jeho neskoršie dobývanie bude technicky možné a hospodársky účelné a bezpečné, ledaže by zastavenie dobývania vyžadoval dôležitý verejný záujem, predovšetkým bezpečnosť života alebo ochrana zdravia ľudí.

2. Časový rámec postupného uzatvárania ťažobných polí

V súvislosti so zmenou uplatňovania VHZ na výrobu elektriny v elektárni Nováky do konca roku 2023 dôjde k riadenému postupnému skoršiemu odrúbavaniu zásob uhlia (útlmu) a k predčasnému ukončeniu jednotlivých ťažobných polí a ich následnej likvidácii a uzatváraníu v zmysle nasledovného harmonogramu:

- rok 2017: baňa Cigeľ – uzatvorenie v r. 2018 a 2019
- rok 2018: Východná šachta bane Handlová (časť ložiska Handlová) – uzatvorenie v r. 2019 a 2020
- rok 2020: 12. ťažobné pole bane Handlová (časť ložiska Handlová) – uzatvorenie v r. 2021 a 2022
- rok 2020: 7. ťažobné pole bane Nováky (časť ložiska Nováky) – uzatvorenie v r. 2021 a 2022
- rok 2021: 11. ťažobné pole bane Nováky (časť ložiska Nováky) – uzatvorenie v r. 2022 a 2023
- rok 2022 – 2023: baňa Handlová – uzatvorenie v r. 2023 a 2024
- rok 2023: 1. horizont bane Nováky (časť ložiska Nováky) – uzatvorenie v r. 2024 a 2025
- rok 2025: 6. ťažobné pole Juh bane Nováky (časť ložiska Nováky) – uzatvorenie v r. 2025 a 2026
- rok 2026: baňa Nováky – uzatvorenie v r. 2026 a 2027

Ťažobné pole bane Čáry – ložisko Gbely III je možné naďalej využívať pokračovaním ťažby pre účely mimo výroby elektrickej energie. Uvedenú problematiku posúdi Akčný plán transformácie regiónu hornej Nitry. V prípade nepokračovania ťažby dôjde ku skoršiemu odrúbavaniu zásob a predčasnému ukončeniu ťažby uhlia a následnej likvidácii a uzatváraníu ťažobného poľa v rokoch 2025 – 2026.

Likvidácia sprístupnených ťažobných polí v jednotlivých dobývacích priestoroch HBP, a. s. je uvažovaná v celom rozsahu tak, že po ukončení likvidačných prác zostanú na povrchu jednotlivých lokalít len povaly a portály zabezpečujúce ústia jám a zaistené zaústenia úpadníc (štôlní). Ostatné plochy budú po dokončení demolácií určených povrchových objektov asanované a rekultivované s možnosťou využitia na iné účely v zmysle platnej legislatívy.

Podľa doterajších poznatkov a skúseností možno rozčleniť proces útlmu každej ťažobnej lokality podľa charakteru činností na 4 etapy. Každá etapa má svoje špecifické určenie a vzájomne sa líšia organizačnými, technickými, sociálno - personálnymi opatreniami. Popis základných etáp procesu útlmu ťažby, ich charakteristika a náplň je nasledovný:

- prípravná etapa – v súlade so schváleným zámerom útlmu banskej činnosti, spracováva ťažobná organizácia technicko-ekonomický projekt likvidácie konkrétneho ťažobného poľa s určením časového harmonogramu a postupu prác a vyčíslením celkových nákladov na ukončenie banskej činnosti. Následne je spracovaná realizačná technická dokumentácia, ktorá slúži pre vydanie rozhodnutia na povolenie banskej činnosti na likvidáciu bane, ktoré vydáva štátna banská správa, konkrétne príslušný Obvodný banský úrad. V tejto etape je takisto potrebné vykonať predpisové vysporiadanie zvyškových (evidovaných) zásob vyhradeného ťaženého nerastu podľa platnej legislatívy.
- I. etapa útlmu – je časovo vymedzená schváleným termínom ukončenia ťažby. V tejto etape sa začína s technickou likvidáciou bane, najmä demontážou elektro – strojného zariadenia, vyplienením banskej techniky ako aj výstroja banských diel.
- II. etapa útlmu – v tejto etape prebieha likvidácia hlavných banských diel ústiacich na povrch vrátane likvidácie povrchových objektov v bezpečnostnom pásme hlavných banských diel. Hlavným obsahom tejto etapy útlmu je vyplnenie vybraných banských diel základkou a ich uzavretie protiprievalovými hrádzami, ďalej likvidácia (zasypanie) vetracích jám a vrtov. Čiže sa jedná o úplnú technickú likvidáciu bane.
- III. etapa útlmu – je začatá termínom ukončenia likvidácie bane a je ukončená zahladením následkov banskej činnosti vrátane vysporiadania zostávajúcich sociálno-zdravotných nárokov pracovníkov spojených s útlmom ťažby. Hlavným obsahom III. etapy útlmu je dokončenie likvidácie alebo zabezpečenie povrchových objektov, zahladenie následkov banskej činnosti (rekultivácia), opatrenie pre zrušenie dobývacieho priestoru a vysporiadanie zostávajúcich sociálno-zdravotných nárokov spojených s útlmom ťažby.

Náklady na útlm sa z časti realizujú z finančných zdrojov ťažobnej organizácie a je potrebné využiť aj štátnu pomoc na pokrytie mimoriadnych nákladov podľa Rozhodnutia Rady z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie č. 2010/787/EÚ. Štátna pomoc poskytnutá podnikom, ktoré vykonávajú alebo vykonávali činnosť v súvislosti s ťažbou uhlia, aby sa im umožnilo pokryť náklady, ktoré vznikajú alebo vznikli v dôsledku uzatvárania uhoľných výrobných jednotiek a ktoré nesúvisia s bežnou výrobou, sa považuje za zlučiteľnú s vnútorným trhom za predpokladu, že vyplatená suma nepresiahne tieto náklady. V podstate sa jedná o pomoc na pokrytie mimoriadnych nákladov, ako sú uzatváranie a likvidácia banských diel, rekultivácie, banské škody, včítane náhrady zdrojov vody, odpisy, asanácie, bezpečnostné podzemné práce, zostatkové náklady plynuce z administratívnych, právnych a daňových ustanovení špecifických pre uhoľný priemysel, včítane odstupného pre neuplatnených zamestnancov. Presná technická, časová a finančná špecifikácia musí byť definovaná v technicko-ekonomickom projekte likvidácie konkrétneho ťažobného poľa a byť predmetom notifikácie v Európskej komisii. Skorším vydobytím zásob(útlmom) bude dochádzať k predčasnému odchodu baníkov, ktorí nebudú najmä vzhľadom k veku schopní

adaptácie na nový druh povolania. Z týchto príčin bude nutné pripraviť právnu úpravu týkajúcej sa sociálneho zabezpečenia a osobitného príspevku pre baníkov a možností pre vytvorenie podmienok skoršieho odchodu zo zamestnania.

V prípade neriadeneho procesu postupného ukončenia ťažby (útlmu) hrozí negatívny dopad nielen na zamestnanosť v HBP, a. s. (teda spoločnosti zaoberajúcej sa ťažbou uhlia), ale aj na rozvoj ostatných podnikov skupiny HBz, a. s..

Skupina HBz, a. s začala už v predchádzajúcich rokoch s aktivitami smerujúcimi k diverzifikácii podnikateľského portfólia skupiny. Súčasne disponuje zásobníkom potenciálnych projektov ktorí predstavujú možné nástroje na udržanie zamestnanosti, v rôznych oblastiach so zámerom využiť disponibilnú infraštruktúru ako napr. v oblasti strojárstva ako Inovácia opráv a výroby železničných vagónov, rozšírenie aktivít agro-potravinárskeho sektora, transfer technológií na výrobu bioplastov výskumno – vývojové projekty apod. Všetky tieto zábery majú potenciál prispieť k transformačnému procesu v Hornej Nitre najmä pre udržanie ekonomických aktivít v regióne. Je nutné zdôrazniť, že v prípade potreby ich krytia z verejných zdrojov a stimulov budú realizované za rovnakých podmienok a rovnakým procesom posudzovania a hodnotenia ako projektové zábery ostatných zainteresovaných subjektov z podnikateľského sektora, municipalít v regióne so zohľadnením maximálnej miery efektívnosti, účinnosti využitia disponibilných zdrojov..

3. Míľniky pri príprave Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra

- Dňa 5. februára 2018 sa v Trenčíne uskutočnilo rokovanie predstaviteľov Európskej komisie, vlády Slovenskej republiky, verejnej správy a súkromného sektora k transformácii regiónu hornej Nitry, zamerané na prezentáciu socioeconomickej analýzy regiónu spracovanej JRC centrom EK a možností jeho transformácie v kontexte prechodu od využitia uhlia.
- V marci 2018 bola podpredsedom vlády pre investície a informatizáciu (v tom období P. Pellegrini) vytvorená Pracovná skupina pre prípravu a implementáciu Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra, ktorej prvé zasadnutie sa konalo 27.marca 2018.
- Dňa 9.apríla 2018 sa konalo druhé - výjazdové zasadnutie pracovnej skupiny v Prievidzi, na ktorom sa aj na základe prezentácií od predsedov pracovných skupín regiónu hornej Nitry (ekonomika, sociálna infraštruktúra, cestovný ruch, doprava a technická infraštruktúra) prezentoval hlavný bod stretnutia, ktorým je vízia, kam sa bude región uberať po transformácii. Zdôraznili sa aj základné prvky transformácie, ktoré budú premietnuté v Akčnom pláne: sociálne, ekonomické a environmentálne prvky.
- 3. zasadnutie pracovnej skupiny sa konalo 14.mája 2018 na Úrade podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, na ktorom prezentoval Trenčiansky samosprávny kraj zoznam projektových záberov vygenerovaných TSK a zástupcami 4 platforiem regiónu v zmysle záverov rokovania z 5.2.2018.

- Dňa 12. júna 2018 sa uskutočnilo na ÚPPVII rokovanie zástupcov regionálnych združení ZMOS, ako aj zástupcov mimovládnych organizácií participujúcich na príprave Akčného plánu pre transformáciu regiónu hornej Nitry na zlepšenie vzájomnej komunikácie a zadenívaní podmienok základného efektívneho partnerstva ako základného predpokladu realizácie Akčného plánu transformácie hornej Nitry.
- 4. zasadnutie pracovnej skupiny sa konalo 22. júna 2018 na úrade Trenčianskeho samosprávneho kraja. Na zasadnutí bola pracovnou skupinou jednohlasne schválená metodika a štruktúra Akčného plánu pre transformáciu hornej Nitry.
- Dňa 17.7.2018 sa uskutočnilo pracovné stretnutie v Prievidzi v súvislosti s tvorbou Akčného plánu transformácii regiónu hornej Nitry, na ktorom sa prezentovali jeho priority a viedla sa k nim diskusia.
- Dňa 24.7.2018 sa na Ministerstve pôdohospodárstva konalo pracovné stretnutie k Plánu udržateľnej mobility Trenčianskeho samosprávneho kraja, za účasti zástupcov Európskej komisie, Európskej Investičnej banky, Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Ministerstva dopravy a výstavby SR, Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu a zástupcov za Trenčiansky samosprávny kraj.
- Dňa 4. 9 2018 sa v Handlovej konalo pracovné stretnutie, za účasti všetkých kľúčových hráčov (primátori, starostovia, regionálni aktéri, zástupcovia tretieho sektora), kde sa bod po bode prerokovali jednotlivé piliere a opatrenia akčného plánu, boli odsúhlasené a následne sa dohodlo, že sa pristúpi k syntéze analytickej časti a rozpracovaniu tém jednotlivých opatrení v spolupráci s expertnou podporou SRSS projektu. Ako priority Akčného plánu pre transformáciu regiónu hornej Nitry boli odsúhlasené:
 - *Tvorba udržateľných pracovných príležitostí* - firmy a pracovné miesta s opatreniami pre výskum a inovácie;
 - *Dostupnosť* - doprava a mobilita - tranzitná doprava a vnútroregionálna doprava
 - *Rozvoj a stabilizácia kvalifikovanej pracovnej sily* - vzdelávanie a kvalita života;
 - *Sanácia environmentálnych záťaží a zdravotných dopadov ťažby a súvisiacich činností;*
 - diverzifikácia priemyslu,
 - domáca výroba a spotreba,
 - energie,
 - pôdohospodárstvo,
 - cestovný ruch,
 - infraštruktúra,
 - zdravotníctvo a sociálne služby.
- Dňa 17.10.2018 sa uskutočnil technický míting, na ktorom sa dohodol ďalší postup, ako bude prebiehať proces prípravy akčného plánu, ktorý by mohol byť predstavený začiatkom roka 2019. Technický míting bol za účasti expertov zo spoločnosti PricewaterhouseCoopers, ktorí boli vybraní na základe projektového tendra Sekretariátu na podporu štrukturálnych reforiem EÚ. V rámci projektu bude spoločnosť PWC bude výraznejšie analyzovať oblasti energetika, životné prostredie, hospodárstvo, vzdelávanie, pôdohospodárstvo a doprava.

4. Návrhy riešení transformácie

Na riešenie vyššie uvedenej situácie sa navrhuje nasledovný postup:

1. V gescii Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu v spolupráci Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky so samosprávou, podnikateľským a neziskovým sektorom a za podpory výstupov expertov prostredníctvom osobitnej zmluvy č. SRSS/SC2018/044 časť 1 medzi PricewaterhouseCoopers EU Services EESV a Sekretariátom pre podporu štrukturálnych reforiem Európskej komisie podpísanou dňa 16. októbra 2018, sa navrhuje spracovať strategický dokument „Akčný plán rozvoja hornej Nitry“, v ktorom budú uvedené návrhy stratégie, opatrení a projektov zabezpečujúcich ďalší rozvoj regiónu horná Nitra, počas prípravy postupného ukončenia a po postupnom ukončení ťažobnej činnosti.
2. Postupným vydobytím uhoľných zásob (útlmom) dôjde k postupnému ukončeniu ťažby v dobývacích priestoroch Handlová, Nováky I. a prípadne Gbely III. a následnému poklesu zamestnanosti. Bude nutné riešiť pomoc na pokrytie mimoriadnych nákladov v zmysle článku 4 rozhodnutia Rady 2010/787/EÚ z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie.. Presná technická, časová a finančná špecifikácia bude predmetom notifikácie Európskou komisiou v zmysle Rozhodnutia Rady č. 2010/787/EÚ.
3. Skorším vydobytím zásob (útlmom) bude dochádzať k predčasnému odchodu baníkov, ktorí nebudú vzhľadom k svojmu veku a zdravotnému stavu schopní adaptácie na nový druh povolania. Bude nutné upraviť právne predpisy o osobitnom príspevku baníkom aby bolo možné realizovať opatrenia predčasného odchodu do dôchodku tejto časti baníckych profesií.
4. Spoločnosť HBP, a. s., resp. skupina pod HBz, a. s. deklaruje svoj záujem v rámci korporátnej stratégie podieľať sa na vytváraní nových pracovných miest v regióne hornej Nitry v spojitosti so znížením ťažby a odbytu uhlia v budúcich rokoch. Skupina HBz, a. s. v rámci pripravovaných projektov v prípade splnenia podmienok a úspešnej realizácie v priebehu rokov 2020 - 2025 má potenciál vytvoriť cca 1 255 nových pracovných miest. Spoločnosť predpokladá použiť v rámci svojich možností vlastné zdroje, úvery, ďalej prostriedky z fondov Európskej únie a možné investičné stimuly a podpory.
5. Vláda SR a príslušné rezorty venujú osobitnú pozornosť zabezpečeniu využitia finančných nástrojov na úrovni Európskej únie, ktoré sú určené na vyrovnanie sa regiónov a štátov s transformáciou hospodárstva na nízkouhlíkovú ekonomiku a zabezpečenie všetkých disponibilných zdrojov
6. Za účasti samospráv, dotknutých odberateľov a výrobcov tepla, identifikovať alternatívy komplexného riešenia zásobovania teplom v regióne, vrátane zvyšovania energetickej účinnosti v súvislosti s útlmom ťažby uhlia v nadväznosti na revíziu všeobecného hospodárskeho záujmu.

B. Návrh opatrení vo všeobecnom hospodárskom záujme na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny

1. Všeobecný hospodársky záujem

Odvetvie elektroenergetiky je významnou súčasťou každého národného hospodárstva. Rovnako to platí aj pre Slovenskú republiku a Európsku úniu. V rámci Európskeho spoločenstva je v posledných rokoch výrazný záujem na vytvorení spoločnej energetickej politiky. Vyplýva to najmä zo situácie v dostupnosti primárnych energetických surovín a zdrojov. V tomto smere bolo rozpracovaných a prijatých viacero koncepčných materiálov a legislatívnych noriem, z ktorých je potrebné spomenúť tzv. "Čistý energetický balíček" ako aj legislatívu k problematike zmene klímy – Európska schéma pre obchodovanie s emisnými kvótami skleníkových plynov (tzv. EU ETS), oddeľovanie a ukladanie CO₂ a podpora obnoviteľných zdrojov energie. Na druhej strane zostáva zachované právo každého členského štátu na vlastný energetický mix a národnú energetickú politiku.

Nesporný záujem krajiny spočíva taktiež v zabezpečení bezpečnosti dodávok elektrickej energie. V tomto smere je účinným nástrojom tzv. všeobecný hospodársky záujem (ďalej len „VHZ“).

„Súčasne je v zmysle Ústavy SR čl. 4 ods. 1 povinnosťou štátu ako vlastníka nerastného bohatstva toto využívať nielen v prospech svojich občanov, ale aj nasledujúcich generácií“.

1.2 Legislatívny rámec VHZ

Všeobecný hospodársky záujem na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny je na európskej úrovni bližšie upravený Smernicou č. 2009/72/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, najmä v kapitole II, článok 3, bod č. 2, ktorý umožňuje členským štátom zaviesť povinnosti vyplývajúce zo služieb vo všeobecnom hospodárskom záujme za určitých podmienok:

„So zreteľom na príslušné ustanovenia zmluvy, najmä na jej článok 106, členské štáty môžu podnikom fungujúcim v odvetví elektroenergetiky z hľadiska všeobecného hospodárskeho záujmu uložiť povinnosti služby vo verejnom záujme, ktoré sa môžu vzťahovať na bezpečnosť, vrátane bezpečnosti dodávky, pravidelnosti, kvality a ceny dodávok a ochrany životného prostredia, vrátane energetickej účinnosti, energie z obnoviteľných zdrojov a ochrany klímy. Tieto povinnosti musia byť jasne definované, transparentné, nediskriminačné, overiteľné a pre elektroenergetické podniky Spoločenstva zaručujú rovnosť prístupu k národným spotrebiteľom. Vo vzťahu k bezpečnosti dodávky, riadeniu energetickej účinnosti/riadeniu na strane dopytu a v záujme plnenia cieľov v oblasti životného prostredia a cieľa pre energiu z obnoviteľných zdrojov uvedených v tomto odseku môžu členské štáty zavádzať dlhodobé plánovanie, pričom vezmú do úvahy, že o prístup do sústavy sa možno budú usilovať tretie strany.“

V súlade s vyššie uvedenou smernicou je na národnej úrovni všeobecný hospodársky záujem bližšie špecifikovaný v:

a) Zákone č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov („Zákon o energetike“), ktorý v § 24 bližšie špecifikuje povinnosti vo všeobecnom hospodárskom záujme. Podľa uvedeného § 24 ods. 1 písm. a) sa všeobecným hospodárskym záujmom v energetike na účely tohto zákona sa rozumie zabezpečenie najmä, okrem iného, bezpečnosti sústavy alebo siete vrátane zabezpečenia pravidelnosti, kvality a ceny dodávok elektriny a plynu a energetickej efektívnosti.

Podľa odseku (2) § 24 Zákona o energetike všeobecný hospodársky záujem v energetike schvaľuje vláda na návrh ministerstva. Ministerstvo pred predložením návrhu na schválenie všeobecného hospodárskeho záujmu vláde Slovenskej republiky vypracuje analýzu vplyvu navrhovaných opatrení vo všeobecnom hospodárskom záujme na účastníkov trhu s elektrinou a trhu s plynom, na rozpočet verejnej správy a na podnikateľské prostredie. Ministerstvo navrhne vláde schválenie všeobecného hospodárskeho záujmu, iba ak analýza vplyvu opatrení vo všeobecnom hospodárskom záujme preukáže ich opodstatnenie.

Podľa odseku (3) § 24 Zákona o energetike Ministerstvo môže vo všeobecnom hospodárskom záujme uložiť povinnosť výrobcovi elektriny, prevádzkovateľovi sústavy a prevádzkovateľovi siete, dodávateľovi elektriny a dodávateľovi plynu a prevádzkovateľovi zásobníka zabezpečiť, okrem iného, bezpečnosť, pravidelnosť, kvalitu a cenu dodávky elektriny a plynu a energetickú efektívnosť dodávok elektriny,

Povinnosti uložené podľa odseku 3 musia byť jednoznačné, vykonateľné, kontrolovateľné, transparentné, nediskriminačné a musia zabezpečiť rovnosť prístupu pre elektroenergetické podniky a plynárenské podniky v členských štátoch ku koncovým odberateľom na vymedzenom území.

b) Na základe schváleného VHZ podľa Zákona o energetike následne štátne orgány vytvoria relevantný legislatívny a regulačný rámec pre plnenie povinností vo VHZ, ktorého súčasťou je aj kompenzačný mechanizmus pre zabezpečenie povinností vo VHZ vo forme nasledovných opatrení:

- Rozhodnutia Ministerstva hospodárstva SR („MH SR“) vo VHZ pre relevantných účastníkov trhu
- Zákon č. 250/2012 Z. z. o Regulácii v sieťových odvetviach („Zákon o regulácii“)
- Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví („ÚRSO“) stanovujúca kompenzačný mechanizmus opatrení vo VHZ
- Cenové rozhodnutie ÚRSO vo vzťahu k VHZ pre relevantných účastníkov trhu

2. Kľúčové oblasti VHZ

2.2.1 VHZ schválený vládou SR

Vláde SR sa navrhuje schváliť *Všeobecný hospodársky záujem na základe § 24 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s kapitolou II, článok 3, bod 2*

Smernice č. 2009/72/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny v uzlovej oblasti Bystričany výrobou elektriny blokmi 1 a 2 a blokom A tepelnej elektrárne Nováky, a jej dodávkou do elektrizačnej sústavy v uzlovej oblasti Bystričany do ukončenia projektu plánovaného zvýšenia výkonu elektrizačnej sústavy v uzlovej oblasti Bystričany a jeho uvedenia do trvalej prevádzky, po dobu, po ktorú budú bloky 1 a 2 blok A tepelnej elektrárne Nováky spĺňať podmienky platných predpisov na ochranu životného prostredia, v každom prípade však najneskôr do konca roka 2023, s tým, že konkrétne povinnosti vo VHZ budú uložené dotknutým účastníkom trhu zo strany ministerstva a to vo svojich rozhodnutiach.

2.2.2 Bezpečnosť dodávky elektriny

Uzlové oblasti predstavujú elektricky ohraničené časti elektrizačnej sústavy („ES“) SR na úrovni distribučných sústav („DS“) prepojené s prenosovou sústavou („PS“) SR prostredníctvom transformácie v uzloch PS/DS, akým je aj uzol Bystričany. Hoci uzlové oblasti DS nie sú prevádzkované paralelne s PS, nejde v rámci ES SR o samostatné regulačné oblasti. Projekt plánovaného zvýšenia výkonu ES v uzlovej oblasti Bystričany je čiastočne financovaný z fondu BIDSF.

Súčasťou procesu prípravy prevádzky je, že od prevádzkovateľa prenosovej sústavy sa požaduje, aby postupoval takým spôsobom, že akýkoľvek problém v prenosovej sústave je detegovaný vopred a sú prijaté nápravné opatrenia na prevenciu odpojenia zákazníkov.

V súčasnosti existuje problém so zabezpečením bezpečnosti dodávok elektriny v uzlovej oblasti Bystričany, ktorý súvisí s rizikom nedostatočného pokrytia spotreby elektriny v predmetnej uzlovej oblasti v danom čase v prípade výpadku kľúčovej infraštruktúry prenosovej sústavy.

Prevádzka uzla Bystričany je rozdelená medzi dve uzlové oblasti: Bystričany – Horná Ždaňa a Bystričany – Bošáca. Uzlová oblasť Bystričany je z PS prepojená v troch transformačných staniciach – TS Horná Ždaňa s transformačným výkonom 540 MW, TS Bošáca s transformačným výkonom dostupným pre zásobovanie danej oblasti 225 MW a TS Bystričany s transformačným výkonom 360 MW, cez ktoré je možné uzlovú oblasť zásobovať z PS.

Spotreba uzlovej oblasti v priebehu roka osciluje v závislosti na danom ročnom období a požadovanom zaťažení v danej hodine, a v špičkových hodinách (najmä v zimných mesiacoch) dosahuje až 780 MW/h. Bezpečnosť dodávky v uzlovej oblasti Bystričany má špecifický význam aj z toho dôvodu, že významné priemyselné závody, ktoré sú veľmi citlivé na dodávky elektriny a výpadky týchto dodávok, sú lokalizované práve tu.

V prípade nedostupnosti transformačného výkonu transformačnej stanice Horná Ždaňa by však nebolo možné uzlovú oblasť Bystričany uzásobiť zo zostávajúcich transformačných staníc Bošáca a

Bystričany. Z pohľadu dostupných zdrojov pre zabezpečenie bezpečnosti dodávok v uzlovej oblasti Bystričany existuje iba elektrárň Nováky s dostupným výkonom 180 MW pre bloky 1 a 2 a s maximálnym výkonom 16 MW v prípade bloku A tejto elektrárne a 5 malých prietochných vodných elektrární s malým inštalovaným výkonom a limitovanou predikovateľnosťou a spoľahlivosťou.

Elektrárň Nováky je tepelná elektrárň spaľujúca hnedé uhlie, pričom najekonomickejšim dostupným zdrojom uhlia je hnedé uhlie ťažené v susednej hlbinej bani. Ťažba uhlia je vo všeobecnosti priemyslom s výrazným objemom fixných nákladov. Vzhľadom na túto skutočnosť je jediným možným spôsobom prevádzky takejto elektrárne jej prevádzka v základnom pásme (base load).

Uvedené malé vodné elektrárne sú geograficky aj elektricky lokalizované v blízkosti uzla Bošáca. Vzhľadom na charakter ich prevádzky a elektrické prepojenie na úrovni DS, tieto zdroje nemajú významný vplyv na stabilnú prevádzku uzla Bystričany, nakoľko predmetné vodné elektrárne boli vybudované v rokoch 1936 – 1957 a predstavujú zdroje s malým inštalovaným výkonom a limitovanou hltnosťou. Na základe ich technických parametrov a limitácie, prevádzkový režim týchto vodných elektrární podlieha celkovej optimalizačnej stratégii čo významne limituje predikovateľnosť a spoľahlivosť týchto zdrojov.

Objem elektriny vyrobenej a dodanej z ENO na základe rozhodnutia Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky sa určuje v objeme v rozmedzí od 870 GWh do 1 100 GWh každoročne po dobu trvania navrhovaného všeobecného hospodárskeho záujmu. Toto rozpätie a to konkrétne dolný limit 870 GWh jednak predstavuje minimálne zaťaženie ENO, počas ktorého musí byť ENO prevádzkované počas celého roka a horný limit 1 100 GWh odzrkadľuje množstvo elektriny vyrobenej a dodanej z ENO potrebné na pokrytie spotreby v uzlovej oblasti Bystričany v prípade výpadku elektrickej stanice Horná Ždaňa.

Z technických dôvodov, ako aj z dôvodu zachovania bezpečnosti dodávok elektriny v uzlovej oblasti Bystričany, sú jediným relevantným a významným zdrojom elektriny v tejto uzlovej oblasti bloky 1 a 2 a blok A tepelnej elektrárne Nováky („ENO“).

2.2.2.1 Plánované zvýšenie výkonu elektrizačnej sústavy

Za účelom definitívneho zabezpečenia bezpečnosti dodávok v uzlovej oblasti Bystričany je potrebné vykonať plánované zvýšenie výkonu elektrizačnej sústavy, prostredníctvom plánovaného infraštruktúrneho posilnenia uzlovej oblasti Bystričany zo strany Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a.s. a to konkrétne dokončenie a uvedenia do trvalej prevádzky významného posilnenia transformačnej kapacity transformačnej stanice Bystričany, dokončenie a uvedenie do trvalej prevádzky výstavby 2x400 kV vedenia z transformačnej stanice Križovany do transformačnej stanice Bystričany a 2x400 kV vedenia z transformačnej stanice Bystričany do transformačnej stanice Horná Ždaňa.

Realizáciou predmetnej investície sa obzvlášť významne zvýši spoľahlivosť štruktúry dodávky v danej uzlovej oblasti a prevádzková bezpečnosť sústavy v nasledovných smeroch:

- a) Transformačná kapacita elektrickej stanice Bystričany bude významne posilnená, a to z 360 MW na 563 MW, čím sa podstatne zvýši dostupná transformačná kapacita elektrických staníc pre zásobovanie uzlovej oblasti v prípade výpadku elektrickej stanice Horná Ždaňa v situácii, kedy bloky 1 a 2 a blok A tepelnej elektrárne Nováky už nebudú v prevádzke.
- b) Po dokončení a uvedení do trvalej prevádzky plánovanej výstavby 400 kV vedení na profile Križovany – Bystričany – H. Ždaňa budú do elektrickej stanice 400 kV H. Ždaňa zaústené ďalšie dve 400 kV vedenia, čo umožní prevádzkovať elektrickú stanicu 400 kV H. Ždaňa na dve prípojnice 400 kV so zapnutým spínačom prípojnic, čo výrazným spôsobom znižuje riziko výpadku elektrickej stanice 400 kV H. Ždaňa.

Po zrealizovaní vyššie popísaných investícií sa výrazným spôsobom zvýši bezpečnosť zásobovania uzlovej oblasti Bystričany a po ich dokončení a uvedení do trvalej prevádzky už nebude potrebné ponechávať v prevádzke elektrárne Nováky k zabezpečeniu dodávok elektriny v uzlovej oblasti Bystričany. Do doby dokončenia a uvedenia do trvalej prevádzky tohto projektu však prevádzka blokov 1 a 2 a bloku A tepelnej elektrárne Nováky ostáva kľúčovou a nutnou k tomu, aby bola zabezpečená bezpečnosť dodávok elektriny v danej uzlovej oblasti.

2.2.3 Obsah VHZ

2.2.3.1 Prijímateľ pomoci

Vzhľadom na to, že nie je možné zabezpečiť uvedené dodávky elektriny v uzlovej oblasti Bystričany výlučne trhovým spôsobom (s ohľadom na trhovú cenu elektriny a náklady na jej výrobu v elektrárni Nováky, ktoré ju prevyšujú) je potrebné, aby na základe návrhu uznesenia vlády SR ministerstvo vo všeobecnom hospodárskom záujme uložilo povinnosti prevádzkovateľovi tepelnej elektrárne Nováky, blokov 1 a 2 a bloku A, a ostatným dotknutým účastníkom trhu pre zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny prostredníctvom výroby elektriny v blokoch 1 a 2 a bloku A tepelnej elektrárne Nováky, a jej dodávkou do elektrizačnej sústavy v uzlovej oblasti Bystričany každoročne až do ukončenia a uvedenia do trvalej prevádzky projektu plánovaného zvýšenia výkonu elektrizačnej sústavy v uzlovej oblasti Bystričany uvedeného v bode 2.2.2.1 tejto analýzy po dobu, po ktorú budú bloky 1 a 2 a blok A tepelnej elektrárne Nováky spĺňať podmienky platných predpisov na ochranu životného prostredia, v každom prípade však najneskôr do konca roka 2023. Uložením navrhovaných opatrení nedôjde k udeleniu žiadnych osobitých alebo výlučných práv.

2.2.3.2 Dĺžka trvania VHZ

Trvanie VHZ sa plánuje zaviesť do ukončenia a uvedenia do trvalej prevádzky projektu plánovaného zvýšenia výkonu elektrizačnej sústavy v uzlovej oblasti Bystričany uvedeného v bode 2.2.2.1 tejto analýzy po dobu, po ktorú budú bloky 1 a 2 a blok A tepelnej elektrárne Nováky spĺňať podmienky

platných predpisov na ochranu životného prostredia, v každom prípade však najneskôr do konca roka 2023.

2.2.3.3 Účinnosť VHZ

Predpokladaný termín účinnosti VHZ sa predpokladá počnúc dňom podľa schváleného opatrenia Európskou komisiou.

2.2.4 Kompenzačný mechanizmus

Výroba elektriny vo VHZ podlieha cenovej regulácii podľa § 12 ods. 1 písm. b) zákona o regulácii. Regulácia ceny sa na základe rozhodnutia MH SR o uložení povinnosti vyrábať elektrinu vo všeobecnom hospodárskom záujme uskutočňuje podľa vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike. Na základe vyššie uvedeného budú náklady na výrobu elektriny vo VHZ súčasťou tarify za prevádzkovanie systému („TPS“), ktorá tvorí jednu zo zložiek koncovej ceny elektrickej energie a teda budú kompenzované zo strany koncových odberateľov elektriny. Viď kapitola 3. pre detailný popis dopadu VHZ na účastníkov trhu s elektrinou.

Zákon o regulácii taktiež definuje spôsob regulácie, predmet regulácie, pôsobnosť ÚRSO, ako aj ostatné skutočnosti regulácie vrátane kontroly. Metódu a spôsob regulácie v elektroenergetike bližšie a detailnejšie definuje Vyhláška ÚRSO, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike. Predmetná vyhláška v súvislosti s VHZ jasne vo svojich častiach definuje všetky oprávnené a neoprávnené náklady, výšku primeraného zisku ako aj spôsob stanovenia korekcií za predchádzajúce obdobie.

Kompenzačný mechanizmus pre zabezpečenie povinností vo VHZ vytvára ÚRSO prostredníctvom legislatívneho a regulačného rámca, pričom tento mechanizmus zahŕňa stanovenie parametrov na výpočet náhrady, kontrolu a prehodnocovanie náhrady a opatrenia na predchádzanie vzniku nadmernej náhrady tak, aby nedochádzalo ku kompenzácii vo vyššej miere, ktorým sa zabezpečí, že výška náhrady nákladov nebude presahovať sumu potrebnú na pokrytie čistých nákladov vrátane odpisov na plnenie záväzkov služieb vo verejnom záujme a primeraný zisk. Predmetná kompenzácia bude revidovaná každoročne.

Konkrétne parametre na výpočet, kontrolu a prehodnocovanie náhrady stanovuje vyhláška ÚRSO, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike. Súčasťou tejto vyhlášky je podrobný spôsob výpočtu kompenzácie povinností vo VHZ vrátane jednotlivých vzorcov a vysvetlení všetkých relevantných faktorov. Za týmto účelom ÚRSO kontroluje a schvaľuje jednotlivé faktory relevantné pre tento výpočet.

Kompenzačný mechanizmus povinností vo VHZ sa bude plne uplatňovať nasledujúcim spôsobom:

$$\text{Doplatok (DOP)} = \text{Oprávnené náklady (variabilné a fixné náklady)} + \text{Primeraný zisk} - \text{Neoprávnené náklady} - \text{Výnosy} + \text{Korekcie z predchádzajúcich rokov}$$

Vyhláška ÚRSO vo vzťahu k VHZ plne reflektuje nasledujúce parametre:

- (i) ekonomicky oprávnené variabilné náklady na výrobu elektriny vo VHZ,
- (ii) oprávnené fixné náklady na výrobu elektriny vo VHZ,
- (iii) odpisy zariadení,
- (iv) plánovaný primeraný zisk,
- (v) plánované výnosy z dodávky vyrobenej elektriny

Schéma schvaľovania cenového rozhodnutia a výpočtu korekcie zo strany ÚRSO:

1. Regulovaný subjekt v roku 0 predloží na schválenie na ÚRSO cenový návrh na doplatok za výrobu elektriny vo VHZ (ďalej len „Doplatok“) na rok 1 (X1) Cenový návrh obsahuje plánované ekonomické parametre výpočtu a výpočet Doplatku:

$$\mathbf{X1 = Plánované oprávnené náklady (vrátane primeraného zisku) - plánované výnosy}$$

2. ÚRSO v roku 0 posúdi a schváli predložený cenový návrh, ekonomické parametre a výpočet Doplatku na rok 1. Schválený doplatok (Y1) je uvedený v rozhodnutí ÚRSO na rok 1 (schválený v roku 0 na rok 1):

$$\mathbf{Y1 = Schválené oprávnené náklady (vrátane primeraného zisku) - schválené výnosy}$$

3. Skutočnosť za rok 1 (Z1) sa vypočíta v roku 2 za rok 1 zo skutočných ekonomických parametrov za rok 1:

$$\mathbf{Z1 = Skutočné oprávnené náklady (vrátane primeraného zisku) - skutočné výnosy}$$

4. Výpočet korekcie za rok 1 (K1) sa počíta v roku 2 a je súčasťou cenového návrhu na rok 3 Vypočíta sa porovnaním plánovaných a skutočných ekonomických parametrov:

$$\mathbf{K1 = Y1 - Z1}$$

5. Cenový návrh regulovaného subjektu na Doplatok na rok 3 (X3) zohľadňujúci korekciu roku 1 (K1):

$$\mathbf{X3 = Plánované oprávnené náklady (vrátane primeraného zisku) - plánované výnosy + K1}$$

Ďalším spôsobom, ako skontrolovať správnosť procesu a údaje o regulovanej spoločnosti je iniciovať detailnú kontrolu ex-post zo strany ÚRSO. V tomto prípade ÚRSO podrobne skúma všetky účtovné dokumenty takejto regulovanej spoločnosti.

V prípade, ak ÚRSO zistí, že predkladané údaje nie sú kompletne, resp. neobsahujú všetky náležitosti, ÚRSO má právo podľa zákona o regulácii v sieťových odvetviach žiadať doplnenie týchto údajov. Rovnako, v prípade ak ÚRSO dospeje k záveru, že predložené náklady sú nadhodnotené, resp. ekonomicky neopodstatnené má právo podľa zákona o regulácii v sieťových odvetviach cenové konanie zastaviť, prípadne rozhodnúť na základe vlastného podnetu.

3. Analýza vplyvu navrhovaných opatrení vo VHZ na účastníkov trhu s elektrinou a trhu s plynom, na rozpočet verejnej správy a na podnikateľské prostredie

Ministerstvo bude z dôvodu zabezpečenia bezpečnosti dodávok elektriny každoročne ukladať na základe rozhodnutia povinnosti vo všeobecnom hospodárskom záujme jednotlivým účastníkom trhu s elektrinou tak ako je uvedené nižšie.

Predmetné opatrenie vo všeobecnom hospodárskom záujme sa týka výlučne trhu s elektrinou a nemá vplyv na účastníkov trhu s plynom a preto sa nebude ministerstvo bližšie zaoberať analýzou vplyvu predmetného opatrenia na účastníkov trhu s plynom.

3.1 Výrobca elektriny

Svojim rozhodnutím MH SR uloží vo všeobecnom hospodárskom záujme a z dôvodu bezpečnosti dodávok elektriny regulovanému subjektu - prevádzkovateľovi blokov 1 a 2 a bloku A tepelnej elektrárne Nováky („výrobca elektriny“), nasledovné povinnosti:

- a) vyrábať elektrinu v blokoch 1 a 2 a bloku A tepelnej elektrárne Nováky a dodávať vyrobenú elektrinu do elektrizačnej sústavy v uzlovej oblasti Bystričany, a to po dobu trvania VHZ uvedenú v ods. 2.2.3.2. vyššie;
- b) vyrábať a dodávať elektrinu podľa písmena a) do elektrizačnej sústavy v uzlovej oblasti Bystričany v objeme v rozmedzí od 870 GWh do 1 100 GWh každoročne po dobu trvania VHZ uvedenú v ods. 2.2.3.2. vyššie ,
- c) informovať Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky a prevádzkovateľa prenosovej sústavy o objeme vyrobenej elektriny v predchádzajúcom roku v termíne do 30 kalendárnych dní po skončení kalendárneho roka;

3.2 Koncoví odberatelia elektriny v SR, podnikateľské prostredie a odberatelia elektriny v domácnostiach

Výroba elektriny vo VHZ podlieha cenovej regulácii podľa § 12 ods. 1 písm. b) zákona o regulácii. Regulácia ceny sa na základe rozhodnutia MH SR o uložení povinnosti vyrábať elektrinu vo všeobecnom hospodárskom záujme uskutočňuje podľa vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike. Na základe vyššie uvedeného sú náklady na výrobu elektriny vo VHZ súčasťou tarify za prevádzkovanie systému („TPS“), ktorá tvorí

jednu zo zložiek koncovej ceny elektrickej energie a teda budú kompenzované zo strany koncových odberateľov elektriny.

V súčasnosti sa predpokladaný vplyv výroby elektriny vo VHZ na výšku TPS v stanovenom období počas platnosti novonavrhaného VHZ očakáva na úrovni cca. [5,1] €/MWh. Predpokladaný vplyv sa môže v budúcnosti meniť v závislosti od výšky jednotlivých komponentov kompenzácie (najmä. cena povolenky CO₂, veľkoobchodná cena elektriny). Keďže predmetná kompenzácia je každoročne revidovaná, je možné brať do úvahy iba tie náklady, ktoré boli skutočne vynaložené a akákoľvek nadkompenzácia je v podstate týmto spôsobom regulácie vylúčená. Tzn., že ak sú náklady nižšie, taktiež celková výška kompenzácie je nižšia.

Tabuľka č. 1: odhadovaná výška TPS pre domácnosti s rôznou spotrebou

Priemerná ročná spotreba domácnosti (v kWh)	Vplyv TPS (v €/rok)
1 000	[5,1]
2 000	[10,2]
3 000	[15,3]
5 000	[25,5]
10 000	[51,0]

Tabuľka č. 1 vyjadruje ilustratívny dopad výšky TPS na domácnosti s rôznou spotrebou, pričom slovenská domácnosť s priemernou ročnou spotrebou 3 000 kWh odvedie každý rok počas platnosti VHZ prostredníctvom TPS približne [15,30] €. Očakávaná výška TPS vo vzťahu k výrobe elektriny vo VHZ bude teda predstavovať približne iba 3-4% koncovej ceny elektriny pre domácnosti.

V súvislosti s podnikateľským prostredím je dôležité poznamenať, že popri priamych a nepriamych daniach, ktoré priamo finančne zaťažujú podnikateľské subjekty, existujú na Slovensku aj ďalšie finančné kompenzácie resp. platby, ktorých spoločným menovateľom je povinnosť podnikateľského subjektu prispievať na energetickú politiku štátu. Medzi takéto platby je možné zahrnúť aj TPS, ktorá predstavuje jednu zo zložiek koncovej ceny elektrickej energie nie len pre domácnosti, ale rovnako aj pre priemyselných odberateľov. Súčasťou TPS sú aj náklady na zabezpečenie povinností, ktoré vyplývajú z navrhovaného VHZ. Tabuľka č. 2 vyjadruje ilustratívny dopad výšky TPS na priemyselných odberateľov s rôznou spotrebou.

Tabuľka č. 2: odhadovaná výška TPS pre priemyselných odberateľov s rôznou spotrebou

Priemerná ročná spotreba priemyselných odberateľov (v MWh)	Vplyv TPS (v €/rok)
500	[2 550]
2 000	[10 200]

70 000	[357 000]
100 000	[510 000]
150 000	[765 000]

Z tabuľky č. 2 vyplýva, že podnikateľský subjekt so spotrebou 70 000 MWh odvedie každý rok počas platnosti VHZ prostredníctvom TPS približne [357 000,- €]. Očakávaná výška TPS vo vzťahu k výrobe elektriny vo VHZ bude teda predstavovať približne iba 4-5% koncovej ceny elektriny pre priemyselných odberateľov.

Vzhľadom na kompenzačný mechanizmus uvedený v kapitole 2.2.4, v prípade ak vzniknú pri prevádzke tepelnej elektrárne Nováky korekcie (rozdiel medzi plánovanými a skutočnými ekonomickými parametrami vstupujúcimi do výpočtu kompenzácie výroby elektriny vo VHZ), tieto budú plne zohľadnené v TPS aj po ukončení výroby elektriny vo VHZ, čím môžu mať vplyv aj na koncovú cenu elektriny pre odberateľov po ukončení VHZ.

3.3 Dopad VHZ na veľkoobchodný trh s elektrinou

Pri analyzovaní dopadu elektriny vyrobenej vo VHZ na veľkoobchodnú cenu elektriny a trh s elektrinou treba prihliadať na možnosť importu a exportu zo Slovenska. Vďaka dostatočným prenosovým linkám medzi CZ-SK a CZ-DE/AT veľkoobchodná cena je na Slovenskom trhu do značnej miery ovplyvnená pohybom ceny elektriny s dodávkou v Nemecku a Rakúsku.

Vzhľadom na to, že Slovensko je veľmi dobre prepojené s okolitými krajinami a cena je v našom regióne definovaná najmä Nemeckým trhom, vplyv elektriny vyrobenej vo VHZ v objeme 0,9 TWh má len zanedbateľný vplyv na hladinu veľkoobchodnej ceny na Slovensku. Výroba v Novákoch predstavuje len zlomok importných kapacít na Slovensko (ca. 4%). Pri porovnaní so spotrebou v relevantnom regióne (Nemecko, Rakúsko, Česko a Slovensko) tvorí objem výroby z blokov 1 a 2 a bloku A tepelnej elektrárne Nováky len zanedbateľnú časť (ca. 0,2%) a preto je zrejmé, že nemá žiadny vplyv na cenu veľkoobchodnú cenu a teda aj na trh s elektrinou.

3.4 Dopad VHZ na rozpočet verejnej správy

Z pohľadu nákladov na výrobu a dodávky elektriny vo všeobecnom hospodárskom záujme a ich dopadov na verejné financie je možné uviesť, že samotné náklady na VHZ nemajú dopad na štátny rozpočet, nakoľko sú plne kompenzované v rámci tarify za prevádzkovanie systému, ktorá je súčasťou koncovej ceny elektriny pre všetkých odberateľov.

4. Záver

Na základe vyššie popísaných výsledkov predkladanej analýzy sa vláde SR odporúča:

A. zobrať na vedomie

A.1. Existenciu problému so zabezpečením bezpečnosti dodávok elektriny v uzlovej oblasti Bystričany, ktorý súvisí s rizikom nedostatočného pokrytia spotreby elektriny v predmetnej uzlovej oblasti v danom čase v prípade výpadku kľúčovej infraštruktúry a s tým súvisiacu potrebu vykonať plánované zvýšenie výkonu elektrizačnej sústavy, za účelom zabezpečenia bezpečnosti dodávok elektriny v uzlovej oblasti Bystričany, prostredníctvom plánovaného infraštruktúrneho posilnenia uzlovej oblasti Bystričany zo strany prevádzkovateľa prenosovej sústavy, ako aj potrebu zabezpečiť dodávku elektriny v uzlovej oblasti Bystričany.

B. schvaľuje

B.1. Všeobecný hospodársky záujem na základe § 24 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s kapitolou II, článok 3, bod 2 Smernice č. 2009/72/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, na zabezpečenie bezpečnosti dodávok v uzlovej oblasti Bystričany výrobou elektriny a to blokmi 1 a 2 a blokom A tepelnej elektrárne Nováky, a jej dodávkou do elektrizačnej sústavy v uzlovej oblasti Bystričany do ukončenia a uvedenia do trvalej prevádzky projektu plánovaného zvýšenia výkonu elektrizačnej sústavy v uzlovej oblasti Bystričany po dobu, po ktorú budú bloky 1 a 2 a blok A tepelnej elektrárne Nováky spĺňať podmienky platných predpisov na ochranu životného prostredia, v každom prípade však najneskôr do konca roka 2023.

B.2. Povinnosť zabezpečiť výrobu a dodávku elektriny do uzlovej oblasti Bystričany podľa bodu B.1. vo všeobecnom hospodárskom záujme počnúc dňom podľa schváleného opatrenia Európskou komisiou.

C. ukladá

ministromi hospodárstva

C.1. Uložiť v súlade s bodom B.1. tohto Uznesenia povinnosti vo všeobecnom hospodárskom záujme prevádzkovateľovi tepelnej elektrárne Nováky, blokov 1

a 2 a bloku A, a ostatným dotknutým účastníkom trhu pre zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny prostredníctvom výroby elektriny v tepelnej elektrárni Nováky, blokmi 1 a 2 a blokom A, a jej dodávkou do elektrizačnej sústavy v uzlovej oblasti Bystričany do ukončenia a uvedenia do trvalej prevádzky projektu plánovaného zvýšenia výkonu elektrizačnej sústavy v uzlovej oblasti Bystričany po dobu, po ktorú budú bloky 1 a 2 a blok A tepelnej elektrárne Nováky spĺňať podmienky platných predpisov na ochranu životného prostredia, v každom prípade však najneskôr do konca roka 2023.

Termín: podľa schváleného opatrenia Európskou komisiou

D. Odporúča

predsedovi Úradu pre reguláciu siet'ových odvetví

D.4. vytvoriť prostredníctvom legislatívneho a regulačného rámca kompenzačný mechanizmus pre zabezpečenie povinností vo všeobecnom hospodárskom záujme podľa bodu C.1. tohto Uznesenia zahŕňajúc stanovenie parametrov na výpočet náhrady, kontrolu a prehodnocovanie náhrady a opatrenia na predchádzanie vzniku nadmernej náhrady tak, aby nedochádzalo ku kompenzácii vo vyššej miere, ktorým sa zabezpečí, že výška náhrady nákladov nebude presahovať sumu potrebnú na pokrytie čistých nákladov vrátane odpisov na plnenie záväzkov služieb vo verejnom záujme a primeraný zisk, pričom predmetná kompenzácia bude revidovaná každoročne.

E. ruší

E.1. s účinnosťou od dátumu podľa schváleného opatrenia Európskou komisiou uznesenie vlády č. 356 zo 4. mája 2005 k návrhu využitia domáceho uhlia pri výrobe elektriny vo všeobecnom hospodárskom záujme a zabezpečení potrebného množstva domáceho uhlia na túto výrobu,

E.2. s účinnosťou od dátumu podľa schváleného opatrenia Európskou komisiou uznesenie vlády č. 47 z 19. januára 2010 k návrhu na predĺženie využívania domáceho uhlia pri výrobe elektriny vo všeobecnom hospodárskom záujme,

E.3. s účinnosťou od dátumu podľa schváleného opatrenia Európskou komisiou uznesenie vlády č. 140 z 25. marca 2015 k Analýze sociálno-ekonomickej situácie Trenčianskeho samosprávneho kraja a návrhom na zlepšenie v sociálnej a hospodárskej oblasti v časti B.5, podľa ktorého vláda uložila ministrom hospodárstva pokračovať v súlade s uznesením vlády SR č. 381/2013 v podpore výroby elektriny z domáceho uhlia vo všeobecnom hospodárskom záujme do roku 2030; zároveň zvážiť možnosť určiť vo všeobecnom hospodárskom záujme povinnosti pre využitie schváleného objemu výroby a dodávok elektriny z domáceho uhlia, vrátane podporných služieb ako aj prenosu a distribúcie elektriny na viacročné obdobie s prihliadnutím na dopad na koncové ceny elektriny.